

Mälardalens högskola
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 785 I,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Jana Hejzlar
08-563 088 19
Jana.Hejzlar@hsv.se
BESLUT

2011-06-14
Reg.nr 641-1217-11

Beslut om tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3

Högskoleverket beslutar att inte ge Mälardalens högskola tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3.

Ansökan och ärendets hantering

Mälardalens högskola har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande); docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet (ordförande); universitetsadjunkt Ingrid Bardon, Högskolan i Jönköping; universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack; universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås; professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge; docent Marlène Johansson, Åbo Akademi; docent Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo samt universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan. Lärosätet prövades för grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 hösten 2010 och ansökan avslogs den 17 december 2010 (se beslut reg.nr 641-933-10). Inför den förnyade prövningen uppmanades lärosätet att i ansökan presentera ett nytt bedömningsunderlag avseende de aspekter som tidigare bedömdes vara otillfredsställande. Bedömargruppens yttrande bifogas, se bilaga 1.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid

examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen.

Bedömarens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. På grund av den korta tid som har förflutit sedan den tidigare prövningen har det i den förnyade prövningen inte funnits anledning att ändra bedömningarna av tidigare godkända aspekter. Den samlade bedömningen bygger således på både tidigare bedömningar av redan godkända aspekter och nya bedömningar avseende tidigare underkända aspekter, för vilka lärosätet har presenterat ett nytt bedömningsunderlag i den förnyade ansökan.

Ledamöter i bedömarens grupp har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömarens samlade bedömning är att Mälardalens högskola inte har förutsättningar att ge grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att inte ge Mälardalens högskola tillstånd att utfärda grundläraresexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Jana Hejzlar i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Cecilia Nordqvist och Joakim Palestro deltagit.

Lars Haikola

Jana Hejzlar

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Ledamöterna i bedömagruppen

Mälardalens högskola – grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3

Lärosätet prövades för grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 hösten 2010 och ansökan avslogs den 17 december 2010 (se beslut reg.nr 641-933-10). Det yttrande som utgjorde underlag för ovanstående beslut utmynnade i en negativ samlad bedömning, men det fanns likväl enskilda aspekter som bedömdes vara tillfredsställande. På grund av den korta tid som har förflutit sedan den tidigare prövningen har det i den förnyade prövningen våren 2011 inte funnits anledning att ändra bedömningarna av dessa tidigare godkända aspekter. Den samlade bedömningen bygger således på både tidigare bedömningar av redan godkända aspekter och nya bedömningar avseende tidigare underkända aspekter, för vilka lärosätet har presenterat ett nytt bedömningsunderlag i den förnyade ansökan.

Utbildningens förutsättningar

Lärraresurs

I den tidigare ansökan bedömdes att antalet lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning men att kontinuiteten inte var tillfredsställande. Inte heller i den nya ansökan ges en övertygande bild av hur lärosätet säkerställer långsiktig kvalitet i utbildningen.

Enligt den nya ansökan har ett antal lektorer nyanställts. Rekryteringsanstängningarna anges ha varit särskilt riktade mot didaktisk kompetens med inriktning mot förskoleklass och årskurs 1-3. När det gäller den vetenskapliga kompetensen i ämnesteorier/ämnesdidaktik med särskild inriktning mot tidiga skolår inom centrala utbildningsämnen som svenska, engelska och de naturvetenskapliga ämnena är dock fortsatt förstärkning nödvändig. Enligt vår bedömning täcker de båda nyanställda lektorerna med inriktning mot den tidiga läs- och skrivinläringen bara delar av nödvändig ämnesdidaktisk kompetens inom svenskämnet totala kunskapsområden. De två lektorerna i matematikdidaktik som ska förstärka lärraresursen bedriver forskning av relevans för högre åldrar. Avtal har slutits med Högskolan Dalarna, som kommer att ta ansvar för att undervisning och examination genomförs av personal med ämnesteorietisk och ämnesdidaktisk kompetens i de samhällsvetenskapliga ämnena. Vi finner att detta garanterar vetenskaplig kompetens på kort sikt fram tills dess att de i an-

sökan angivna kommande tillsättningarna av lektorer i de samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik och ett antal kombinationstjänster i samverkan med näraliggande kommuner har genomförts.

I ansökan redovisas ett pågående arbete med utveckling av de estetiska ämnenas didaktik. Högskolan har sedan några år tillbaka ett avtal med Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI), men redovisningen av i vad mån samarbetet innebär en förstärkning av lärarresursen är anmärkningsvärt motsägelsefull och i delar felaktig. Att långsiktigt hyra in hela lärarresursen inom ett för utbildningen centralt område bedöms som otillfredsställande. Den inhyrda kompetensen i musikpedagogik är inte den som krävs för de flesta av de moment som anges i kursplanerna. Högskolan har inte redovisat tillräcklig vetenskaplig kompetens inom det estetiska ämnesområdet för denna inriktning.

Undervisningen inom den utbildningsvetenskapliga kärnan bedömdes vara tillfredsställande i den tidigare ansökan. Vi bedömer att lära ges reella möjligheter till kompetensutveckling.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärarresurs inte är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö (denna aspekt har prövats tidigare och konstaterats tillfredsställande)

Satsningen på allmändidaktisk forskning är prioriterad vid lärosätet. Däremot är den ämnesdidaktiska forskningsmiljön med ett par undantag svagt utvecklad. Trots de samarbetsavtal med närliggande lärosäten som redovisas inom olika specifika fält, menar vi att miljön behöver förstärkas inom en rad områden av betydelse för lärares arbete och barns lärande i förskoleklass och skolans tidiga år. Detta gäller inte minst inom lärarutbildningsämnena svenska och engelska. En kritisk, kreativ och reflekterande ansats framstår som mindre framträdande i ansökan i sin helhet, vilket kan hänga samman med lärosätets relativt begränsade forskningsvolym.

Lärosätet har en väl utvecklad organisation för den verksamhetsförlagda utbildningen.

Ett regionalt utvecklingscentrum vars verksamhet i form av samverkan kring lärarutbildning, lärares fort- och vidareutbildning och skolutvecklingsfrågor av skilda slag finns, liksom forskningssamverkan genom tre av de nationella forskarskolorna, där lärosätet medverkar med doktorander och handledare.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen anger en överskådlig struktur och är utarbetad i enlighet med högskoleförordningens krav.

Lärosätet har sedan föregående ansökningsstillfälle vidareutvecklat inriktningens kursplaner. Samtliga saknar dock uppgifter om behörighetskrav. Kursplanerna i svenska har nu ett mer sammanhängande innehåll vilket bedöms som positivt. Kursplanerna i de samhällsorienterande ämnena är övertagna från Högskolan i Dalarna, som lärosätet samarbetar med i undervisning i samhällsorientering. Dessa kursplaner uppfyller högskoleförordningens krav.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur och examination

Kursplanerna anger examinationsformerna men mycket generellt och säkrar inte alltid individuell bedömning av studenternas prestationer. Kurslitteraturen har bearbetats men saknar fortfarande tillräckliga internationella inslag i några ämnen. I kurser på avancerad nivå är litteraturen delvis begränsad till översiktsverk.

När det gäller det för inriktningen centrala svenskämnet har kunskaper om barns tidiga tal-, språk-, skriv- och läsutveckling getts tillfredsställande utrymme i den förnyade ansökan. Den forskningsbaserade litteraturen i kurser på avancerad nivå inom kunskapsområdet är dock tämligen liten. Kursplanerna visar inte en genomarbetad progression i ett samlat svenskämne, vare sig när det gäller innehåll, kurslitteratur eller examinationsformer. Däremot bedöms kursplanerna i dessa avseenden som tillfredsställande inom matematik.

Det finns fortfarande ingen ämnesspecifik kursplan i bild men kursen Literacy, estetiska och multimodala lärprocesser, representerar tillsammans med moment i ytterligare sex kurser de estetiska lärprocesserna i utbildningen. Undervisningen i de estetiska ämnena bedöms inte vara kvalitetssäkrad genom samarbete med SMI.

Disputerade lärare anställda vid högskolan ansvarar för examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen. Examinationsformer och kriterier är väl beskrivna i den förnyade ansökan.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination inte är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmål

Lärosätet utarbetar studiehandledningar till varje kurs i syfte att för studenterna synliggöra krav för olika typer av examination. I ansökan presenteras även en översiktlig matris, som visar hur utbildningens kursinnehåll och lärandemål kalibrerar mot examensmål och utbildningsprogrammets progression.

I underlaget beskrivs även hur de kvalitetssäkringssystem man tillämpar säkrar studenternas möjlighet att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Mälardalens högskola inte har förutsättningar att ge grundläroarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar därför Högskoleverket att avslå ansökan.

Bedömargruppen består av följande ledamöter:

Docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande),

Docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet (ordförande),

Universitetsadjunkt Ingrid Bardon, Högskolan i Jönköping,

Universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack,

Universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad,

Professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi,

Universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås,

Professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge,

Docent Marlène Johansson, Åbo Akademi,

Docent Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad,

Professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo,

Universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola